

SZENTES ÉS VIDÉKE

POLITIKAI LAP

A CSONGRÁDVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen **vasárnap** és **csütörtökön**.
 Évesfizetés ár :
 Negyedévre 2 korona 50 fill. Félévre 5 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal :
 Görög-udvar,
 hová a kéziratok címzendők

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
 a kiadóhivatal
 mérsékelt áron számít fel.

Vesszőparipa, nádsíp.

Magyarország nagy politikai vezérei, akik innen-onnan fél évtizeddel ezelőtt harci méneken száguldottak keresztül az országban sulyos buzogányokkal csapkodván maguk körül, vesszőparipákon vesztegelnek és nádsípon dudálnak. A vesszőparipák is olyan kopottak már, hogy valamelyes jóízű hátul gombolás gyermek is kicserélné, nekik azonban az izlésük semmi ellen sem tiltakozik, még az ellen sem, ha nádsíp-dudálásuk is inkább kellemetlen szuszogás, mintsem zenei hangok hallatása. Az igaz, hogy olyan művész még nem született a világra, aki nádsípban Tyrtaeusi dalokat tudott volna alvó nemzete fülebe trombitálni, de egy-egy jóra való cirkusz-direktor talált már olyan behócot, aki a Velencei Karneval ósdi melódiáját a legkülönbözőbb változatokban tudta piszkafán végigművészkedni.

A mi politikai cirkuszunk bohócai azonban éppen megfordítva csinálták a dolgot. Az ő ajkukon a nemzeti harsonák csodaszép dallamai is piszkafán dudolós artikulátlán hanghullámokba veszték és most, hogy nagy családai után attól kell tartaniok, hogy a megcsalt publikum hátukhoz veri a piszkafát, — verésre alkalmatlan nádsípkhoz folyamodtak és mint a plundrás gyermekek, lovagolnak vesszőparipákon és dudálnak nádsípkon.

A vesszőparipáknak nevet is adtak. Alkotmánybiztosíték: vesszőparipa Nóniusz I.; gazdasági önállóság: Nóniusz II.; többségi elv: Kincsem.

A jeles politikai sportsmanok különösen ezt az utóbbit favorizálják. Nem is csoda. Kincsem annak idejében minden vevénytársát leverte, óriási kincseket biztosítván gazdjának. Azt hiszik tehát, hogy a többi elv hátán feszegelve, diadallal futják meg a sikamlós pályát és a célhoz érve, zsebre vágatják a tömérdek kincset, amelyek a parlamentáriszmus szentélyében a nemzet közjáváként vannak összehalmozva.

Közelebbről megszemlélve ezt a nevezetes vesszőparipát, meg kell állapítanunk, hogy nagyobb csalást és visszaélést egyhamar el nem követtek, mint amennyit ezzel az elvvel, tudniillik a többségi elvvel a hős lovagok elkövettek.

A többségi elv kétségtelenül a parlamentáriszmusnak egyik legfontosabb alapelve. A többségben lévő párt részére biztosítja ugyanis a parlamentáriszmus azt a jogot, hogy a kormányzásra bizassék. Ebből az elvből folyik a

parlamentáriszmusnak az a gyakorli eredménye, hogy bár az uralkodó tetszése szerint választja meg minisztereit, akár párt nélküli férfiak sorából is, ezek a miniszterek kormányzás közben inparlamentárisakká, kormányzási tényeik esetleg törvénytelenné válnak, ha maguknak a parlament többségét megnyerni nem tudják, mert a többség megtagadhatja tőlük az adó- és ujonc-törvényben fekvő föltételeit a parlamentáris kormányzásnak.

A kérdés azonban az: milyen pártot lehet parlamentáris értelemben vett többségi pártnak nevezni?

Ezidőszerint a függetlenségi pártot, számszerű többsége alapján, nevezik többségi pártnak és ennek a pártnak részére vindikálják a többségi elv uralomra jutását azzal a parlamentáris eredménytel, hogy a miniszterek kizárólag ennek a pártnak emberei közül választassanak ki és ekként erre a pártra bizassék az ország felelősségteljes kormányzása.

A függetlenségi pártot azonban mostani politikájá mellett egyáltalán nem illeti meg ez a jog. Ez a párt parlamentáris értelemben ugyanis nem tekinthető többség-pártnak.

Valamely politikai párt abszolút többséghez jutván a parlament többi politikai pártjával szemben, csak akkor tekinthető parlamentáris értelemben vett többségi pártnak, ha azt a programot, amelynek alapján a nemzet politikai bizalmát megkapta, magára nézve törvényhozási föladatként kötelezőnek elismeri, vagyis a törvényhozásban programjának megvalósítására vállalkozik.

A pártok tudniillik nem öncélú szövetkezések, hanem a nemzet különböző elvi alapon sorakozó választó közönségének politikai megbízottai. Ha tehát valamely párt, mint valamely elvi alapon álló politikai bizalom letéteményese, ennek a bizalomnak megfelelő politikát ígér s mint ilyen, számbeli többsége alapján a többi párttal szemben abszolút többségben levőként jelentkezik, parlamentáris értelemben a kormányzáshoz való jogcimet semmi másban, mint programjához való hűségében és annak gyakorlati vételeiben nem keresheti. Az a po-

litikai párt, amelyiknek megvan az abszolút többsége a többi párttal szemben, azonban gyakorlati politikája nem a saját programjának megvalósítását, hanem a vele szemben álló kisebbségi pártok elvi álláspontjának erősítését szolgálja, az a párt egyfelől árulója annak a politikai bizalomnak, amelynek többségét köszönheti, másfelől fizikai túlsúlyával visszaélve, közönséges bitorlója a parlament ama helyének, ahol a vele szemben álló kisebbségi pártok az általa is helyeselt alapon eredményes törvényhozási munkát végezhetnének, az ő jogosulatlan hatalmi aspiráció miatt azonban ilyet nem végezhetnek.

Röviden: a függetlenségi párt legális, vagyis törvényes többsége ugyan a mostani parlamentnek, de nem vezethető a nemzet politikai többségének, mert a nemzet politikai többsége egészen más program alapján adta meg a pártnak többségét, mint aminő program alapján most ez a többség a kormányzással való kizárólagos politikai megbízatást magának követeli.

Le kell szállani tehát arról a vesszőparipáról, mert a vesszőparipáknak megvan az a sajátzerű gyöngyük, hogy lábaik nem lévén aki, rájuk ül, annak a saját lábán kell járnia, ha haladni akar. Rokkant, pókos lábakkal még vesszőparipán sem lehet haladni. Ha pedig egy olyan nagy párt, mint a függetlenségi párt, ráül a vesszőparipára és lábai anynyira romlottak, hogy kölesönként 67-es lábakkal akar futtatni, akkor igazán olyan nevelésig latványt formál ki a világ előtt, amelynek gyilkoló közetkezmenyétől megkímélhette volna önmagát is, a nemzetet is.

Az a nádsíp pedig, amelyen Kossuth Ferenc hol Brassóba, hol Arad megyébe a függetlenségi pártok szervezésének szükségét dudálja, csak éppen úgy szól, mint a szegény házaló füttyölője, amelyből semmit se lehet érteni, ha csak utána nem teszi a gazdája: Mi van eladó.

Semmi sincs már eladó. Mindent fölliferáltak Bécsbe.

Gyilkol a politika. Nincs Magyarországon közélet. Ez a kifejezés nálunk első sorban a rikoitozó, de annál meddőbb napi politikát jelenti. Aki minél gyakrabban harsogja, hogy éljen a haza, sokak szemében az a legkivalóbb közéleti férfiú. Az ország társadalmának osztályai, a munkásságtól föl a felsőbb tízezerig, teleszít-

ták magukat a természetien politika mérgé-
vel s az a veszedelem, amit a gyakran igaz-
ságtalan gazdasítás, meg minden apróságért
magyart követelő gyűlölködés jellemez, nem-
csak a rétegek összekötő idegeit sorvasztotta
el. A nemzetnek vagyon és foglalkozás szer-
int összetartozó családjaiban külön-külön is
dúl a testvérháború, természetesen haszonta-
lan politikai kérdések és az ezekkel földe-
zett felekezeti nézeteltérések miatt.

A közélet nem ilyen. Hogy a szocial-
demokrata és a keresztényszocialista munká-
sok minduntalan hajbakapnak, hogy a váro-
sokat a „polgári körök” és „úri
kaszinók” versengése tartja folytonos
izgatottságban és hogy a Park klub bojkott-
talja a Lipótváros — mindebből nem derül
ki, hogy van a magyar közösségnek élete.
Mert csoportoknak egymás ellen való haj-
szája nem élet. Inkább halál — halalos be-
tegség a politika mérgétől.

Más a közélet. A közélet elsősorban a
szívós munkálkodás egyért és mindenkiért, a
nagy kérdésekben való összetartás, együttes
törekvés az állam keretében élő tömegek
gazdasági és kulturális jövőitért. Es lehet-
nek a közéletben óriási harcok, de a küz-
delmet a legrosszabb esetben csupán egy-
mással szabad megvívniuk az osztályoknak.
Az nem lesújtó, sőt egészséges fejlődés, hogy
például a munkásság jobb viszonyokat akar
kicsikarni a középosztálytól. Becsület és
közökkel, tisztességes érdekeiért csapjon össze
a két gazdaságilag ellentétes réteg.
Amint ez most Svédországban történik. E-
tekintve jelentéktelen incidensektől, az ottani
általános sztrájk gyönyörű példája, hogy mi-
ként kell az igazi közéletnek megnyilvánulnia
Ott a munkásság és középosztály két tabora
a szervezetség és fegyelem mintaképe. A
munkások eldobták a szerszámot, fölra-
gadták a kereskedőt, meg az iparosok. De
azért nem ürög a revolver és a középosz-
tály sem használja a rágalor fegyvereit a
munkásság ellen. Győzzön, akinek a viszo-
nyok igazat adnak.

Magyarországon a közéletnek ilyen tisz-
ta erjedése elképzelhetetlen. Amikor Buda-
pesten legutóbb az „egynapos tömegsztrájk
volt, (persze politikai tömegsztrájk) valósa-
gából zűrzavar keletkezett. Egyik munká-
ság dolgozott, a másik tunteit. Egyik ke-
reskedő nyitva tartotta a boltját, a másik
azonban, akinek nem mutatkozott nagyobb
kára, karórvendevő, vigan feketézett a kavé-
házban. Az illetékes hatóságok, a kormány
és a képviselők léha nemtörődömséggel néz-
ték az eseményeket s mint mindig, akkor is
csupán a rendőrség dolgozott. Mentse is meg
a sors attól az országot, hogy például a
svédországihoz hasonló általános sztrájk tör-
jön ki. Itt nem az volna a fontos, hogy mi-
hamar béke keletkezzék, sem az, hogy me-
lyik fél győz, — itt csupán azt lesnék, hogy
ki pusztul el hamarabb.

Sulyos igazság, mégis ki kell mondanunk,
hogy Magyarországon nem a boldoguláshoz,
hanem a pusztuláshoz tudják csak egymást
segíteni az emberek. Gyilkol a politika mérgé,
kikezdi az egyest épp úgy, mint a töme-
geket. De nincs összetartás, nincs megértés,
nincs béke és nincsen egységes küzdelem.
Nincs közélet. Nincs, pedig nagyon ránk
férne már, hogy megszülessen, hogy egyszer,
csak egy történelmi pillanatra összeforassza
az egész nemzetet — a mérgezett politika
ellen.

Mezőgazdasági szövetkezetek.

Míg minden nemzetnél gazdasági ágak
szerint való szervezkedés folyik, hogy a harmo-
niát, az egymas közötti egyensúlyt bizto-
sítassák; s mikor az erőknél szövetségben
való egyesítése a jelszó az egész vonalon,
mert szövetszórta és szervezetenül megállani
a lét harcat nem lehet: a magyar nemzet-
nél az erőknél nagyobbanyú összefoglalása
eddig nem sikerült. Sőt az a fajta szervez-
kedés mutat föl úgy politikai mint gazdasági
térén számbavehető eredményeket, a melynek
a magyar nemzettel szemben vannak céljai
és a sikert a nemzet szervezetenlenségé bizo-
sítja. Mindnyaján tudunk például a nemzeti-
ségi pénzüzeteknek nemzetiségi alapon való
különállásáról és térfoglalásáról, amelyek nem-
zetellenes célokat akként szolgálnak, hogy
hitelszükségletet elégítenek ki a legbúsasabb
üzleti haszonnal. Mi magunk is, tisztán gaz-
dasági alapon, minden áldozat nélkül kelte-
gíthetnénk azokat a hitelszükségleteket, ha
hitelszervezetünk úgy volna megalkotva, hogy
a kis emberről, — akar magyar, akar tót,
akar román — gondoskodni képes. A ma-
gyar paraszt ha elvérzik, szó nélkül vérzik
el, míg a román, ha ugyanazon okból pusztul
is el, a szarnok magyarban lat minden
okot, miközben a jeles agitátor, a ki két
bört nyúzott le róla, politikai tényezővé
emelkedik.

Bizonyos, hogy a nemzetiségi igaztó
azért juthat könnyen a patrónus szerepéhez,
a ki hős küzdelmet vív a magyar szarnok-
sággal, mert a kis ember a hitel terén éppen
úgy, mint más dolgában, magára van ha-
gyatva s az általános szocialis bajt nemze-
tiségi elnyomásnak tünthetik föl azok, a
kiknek ez a mesterség kenyeret ad és a
kiket közéleti szerepléshez jutat.

Ezzel a példával csak jellemezni akar-
tuk azt a nagyfontosságu igazságot, hogy
gazdasági életünknek minden hibája, baja és
fogyatékossága belpolitikai vonatkozásokban
is jelentkezik, mint a nemzetiségi kérdés el-
fajlása, a mi ismét kulpolitikai hatásokban
is megnyilatkozik. S az erők egyesítése, el-
sősorban hogy a lehetőleg tökéletes hitel-
élet rajta fölépüljön, nemcsak bizonyos gaz-
dasági szükségletet elégít ki, de általános
erőforrás. Többek között lehetlenné teszi,
hogy a nemzetiségi igaztó a hitelielégítés-
nek rá nézve nagyon gazdaságos, a hitelle
szorulóra nézve azonban kibíratatlan drága
módot használhassa ki magyarellenesséjaira.
Nem férközhetik ilyen módon az olah agitá-
tor az olah paraszthoz, ha magyar hitelszer-
vezet jószágval, olcsóságval, közvetlenség-
gével ur itt e hazában.

A mezőgazdasági hitelszövetkezetek
megtremtésének nemcsak azért volna nagy
jelentősége, mert a belterjes gazdalkodás
egészesen hitelszerzés nélkül alig fejlődhetik
ki, haocm azért is, mert a szövetkezeteknek
többi fajtája: a termelő, a bevasárló, az ér-
tékesítő szövetkezetek csak azután alakultak
meg és fejlődtek ki, mikor a hitel szerveze-
tet. Mondhatni ez volt az alapja és forrasa
valamennyinek. Volt ugyan eset, hogy a szö-
vetkezeti eszmével való visszaélés kosszu időre
visszariasztotta a gazdat a hitelszövetkezettől
és előbb másfajta szövetkezésben vettek részt
de csakhamar megalkottak utána a hitelszer-
vezetet is, bizonyossággal annak, hogy szük-
ség van rá. Sokkal nagyobb akadályokat kell
leküzdeni, bármilyen szövetkezést akarunk
létrehozni, ha nincs megszerveze a hitel,
mint ha megszerveze rendelkezésünkre áll
és hatalmas segítő-eszközünk.

Ezért is, de a belterjes gazdalkodás elő-
mozdítása végett is — hogy a gazdák el-
adódsótlóságát ne is említsük — a hitellel
újraszervezésén kell a munkát megindíta-
ni. A jelzalog-hitel magában addig elé-
gíthette ki a gazdat, a mig üzemét majd-
nem kizárólag termékeiből közvetlenül tar-
totta fent, pénzre szüksége a gazdaságban
alig volt. A mi a birtokon termett, abból
kapta meg a magáét mindenki, a ki rajta dol-
gozott. A pénzrel való gazdalkodás azonban
mindinkább helyet szorít magának. Intenzi-
vebb gazdalkodással több munkásra van szük-
ség, a kiket pénzzel kell megfizetni; több jó-

szágot kell vásárolni, a gyarostól kell trágyát
hozatni, gépeket kell beszerezni, alkalmas épü-
leteket emelni: az üzemhitelre egyre nagyobb
a szükség.

Ökvetlen szüksége van a gazdának ak-
kora tőkére, a melyből fedezheti összes ki-
adásait mindaddig, mig terményeit eladhatta
és újra pénzhez jut. S mert a mezőgazdasági
termelés lassu, az üzemhitelnek hosszaljárá-
tának kell lenni és olcsónak. A magyar gazda
hosszuljárta, sem olcsó hitelt nem élvez.
Rövidlejárta és pedig drága váltóhitelre van
utava, a mit a mezőgazdaság nem bír el.
Száltalán esetben meg lehetne mutatni, hogy
a hol a gazdák egész tömege a hitellezők
kezeiben van, ott a mezőgazdasági termékek
arai is jobban vannak a hitellezők befolyasa
alatt, mint a termelőkében, akik ezen a ré-
ven is fizetik az óriasi kamatot. Így szövdő-
nek össze és sokszorosodnak meg a bajok
és így lehet egy baj orvoslásával orvosolni
a többit is.

A mezőgazdasági hitel szervezése és er-
kölszi alapra fektetése közvetlenül a gazda
pénzügyi bajain segít, közvetve azonban min-
den birtokban levő anyagi és erkölcsi érte-
ket megfokoz s ezért hatasa kiiszamíthatatlan.

Ujdonságok.

Szentes, 1909. augusztus 12.

— Közigazgatási bizottság. Csongrád
v. megye közigazgatási bizottsága a folyó
hó 10 én tartotta e havi rendes ülést, a
varmegyeház kistermében, K e l e m e n Béla
dr. főispán elnöklése mellett, A szakelőad-
mányok során K i s s Zsigmond biz. tag szóba
hozta a szentesi polgári leányiskola államo-
sítás, kérdést intézve S c o s s a Dező kir.
tanfelügyelőhöz az ügy mibenállására nézve.
A tanfelügyelő erre előadta, hogy a városi
mérnökiség az új polgári iskola vonatkozó
építési tervet elkészítette, azt ő a kivételre
alkalmasnak találja s ez alapon a mérnöki
tisztség most a köitségvetés elkészítésén dol-
gozik. Amint ezzel elkészül, a tervvel együtt
a városi közgyűlés elé terjesztik, mely ha
kedvezően határoz, rögtön megindulhatnak,
a város érdekében levő előnyös kilitással az
államosítás iránt a tárgyalások. — A pénzü-
gyigazgató előadmányai során, a szentesi adó-
földnyvhamisítások ötleteiből szóba került,
hogy jövőben az érdekelte felek az adóleírás-
sokról és adóelengedésekről egyenként is
értesítsenek s a bizottság elhatározta, hogy
ez iránt. felterjesztéssel él a kormányhoz.

— A király és a magyar válság. A ki-
rály környezetében élő, igen magasrangu sze-
mélyiség Ischiben a következő érdekes dol-
gokat mondotta el a „N. B. A. e. munkatár-
sanak a politikai helyzetéről: Annak ellenére,
hogy a király őszig fentartotta magának a
döntést a monarchia mindkét államának bel-
ügyeire vonatkozólag, még is informálhatta
magát — egész természetesen — Ischiben is
a belpolitikai eseményekről. Így a kabinet-
iroda közvetlenül L u k á c s Laszlo legutolsó
audienciája után h a r o m m a g y a r m á g n a
s h o z, akik egy parlamenti pártköz sem
tartoznak és csakis a főrendiház tagjai, a
korona nevében felszólítást intézett, hogy
írásban terjeszék elő a válságról s a k i b-
o n t a k o z a s s lehetőségeiről való nézete-
iket. Ezek a memorandumok mar az uralkodó
asztalan fekszenek. Ő felsége behatóan tanul-
mányozta ezeket és s a j a t k e z ü s t é l-
j e g y z e t e k e l i s c l l a t t a. Ennyi törté-
nik a krízis dolgában, több semmi. Magyar
politikusok kihallgatásai a király ischii nyar-
alása alatt nincsenek tervbe véve. A király
csak a közös minisztereket és a két minisz-

terelőket fogadja majd. De ezek a kihallgatások csupán a jelentésére szorítkoznak, valamint arra, hogy a vezető államférfiak a régi szokashoz híven, a születésnapjüdvözlését juttatják a trón elé. Hasonló okokból esetleg Rauchlál baró horvát bán is bebocsátást nyer majd az ischli császári villába. Az őszi audienciákra vonatkozólag még nem történt intézkedések. Kívége egy személységi vonatkozás az Zichy János gróf, akiről az uralkodó már régebben úgy diszponált, hogy tartozik legfelsőbb rendelkezésre állani.

— **A városi ügyész fegyelmeje.** A városi képviselőtestület közgyűlése által állásáról felüggesztett Tasnady Antal dr. városi ügyész fegyelmi ügyében a folyó hó 10-én délután tartott ülést Csongrádvármegye közigazgatási bizottságának fegyelmi választmánya, Kelemen Béla dr. főispán elnöklése mellett. Az ülésen részt vettek: Szarkó Mihály dr., Vecsernyei Sándor dr., Terenóvszky Alajos pénzügyigazgató, Scossa Dező tanfelügyelő választmányi tagok, Nagy Sándor dr. varmegyei főjegyző mint előadó és a vád képviselőiben Soós Pál var. tisztviselő. Az ülés délután 3 órakor kezdődött és délután 6 óraig tartott, amikor határozat, — illetve ítélethozatal nélkül beza-
rult. Az előadó kimerítően ismertette az esetet, a megejtett vizsgálat eredményét és előterjesztette az ügyész véleményét, mely hivatalvesztésre szol. Beható vita és eszmecsere után a választmány ítélethozatalt felüggesztette, mert a vádbeli cselekmények egymásikban a vizsgálat kiegészítését és újabb tanúk kihallgatását latta szükségessé, mielőtt döntene. A Tasnady-ügy, ahogy ezt a városi ügyésznek hozzánk is beküldött nyilatkozatából látjuk — olyan tömeget öleli fel a vádbeli cselekményeknek, hogy nem hibáztathatjuk a fegyelmi választmány tagjait, ha a hevenyében való bármilyen irányú határozathozataltól tartózkodtak. A vadolt ügyész bizonyára nekik is megkuldtte védő iratát, abból, ha akarták, a vádbeli cselekményeket elolvashattak — egyoldalú világításban, ehhez eieg idejük volt; viszont azonban a vizsgálati eredmény és a vad világításában megismerni az ügyet, — ehhez az ülés 2 órai tartama kevés és miután súlyos vadak mérünk fel, jobb, ha ezek alapos ismerete után, mintsem elhamarkodva ítélenek.

— **Kiirtják a gümökóros teheneket.** Daranyi Ignac földművelésügyi miniszter leiratolt intézett az összes törvényhatóságokhoz, elrendelve a gümökóros tehének kiirtását. A beteg, vagy a gümökóros betegség-gyanus szarvasmarhakat a törvényhatósági állatorvosnak a helyhatósági állatorvos bejelenteni köteles. Az enddigi statisztikai összeírás szerint a fejőstehenek egy százaléka gümökóros, tehát a baj nem olyan nagyterületű, mint sokan gondolják. A minisztert az a birta erre a gyökeres intézkedésre, hogy noha a fejősteheneknek csak egy százaléka gümökóros, ezek tejét azonban összekeverik az egészséges tehének tejével és így terjesztik nagyobb arányban a ragályt. A gümökóros tehének kiirtása földművelésügyi miniszterünk tarcája terhére megy, mert a kiirtott tehén gazdáját az állat teljes értékével kártalanítják.

— **Hangverseny.** A izraelita szegény sorsú iskolásokat segítő egyület folyó hó 28-án tartja meg gazdag és változatos műsort éppen ezért fényes sikerűnek ígérkező hangversenyét, a színházteremben A műsort meg-

kaptak és itt közöljük: 1) Liszt: Rapsódia, zogorán előadja Kun Ferenc. — 2) Monológ, előadja Molnár Irénke. — 3) Dalok, éneklí Nádas Zsigmondné, zongorán kíséri dr. László Vilmos. — 4) Drd-la: Kubelik serenade, Sejböld: Polonaia, Hubay: Csardajelenet, hegedűn játsza Arany János, zongorán kíséri Kun Ferenc. — 5) Monológ, előadja dr. Solter és Gyula. — 6) Sámson és Delia operából: Nagy arial éneklí Nádas Zsigmondné, zongorán kíséri dr. László Vilmos. — 7) Szavaltat, előadja Róth Miklós. — 8) Hajdn: Évszakok oratóriumából a Tavasz, vegyeskar, zenekísérettel, Bugyi Ferenc karmester vezényelése alatt. A hangversenyre belépőjegyek előjegyvezetők naponta délelőtt 10— fél 12 óra közt, a zsidó iskola nagytermében, Révész Istvánnal.

— **Sándorfalvi leány öngyilkossága Szegeden.** Mult vasárnap déutan a szegedi felső Tiszaparton sétálóknak borzalmas látványban volt részük. Egy csinosan öltözött leány a magas kőpartról rémes sikoltással a Tiszába ugrott. A vizgatórg elkapta a sikoltózó szerencsétlent, aki kétségbeesve küzdött az arral. Nem sokáig bírta, el-elmerült a kavargó vízben. A hajókról csónakokon segítségére siettek ugyan, de mielőtt elérhették volna, teste elmerült. Az esetet jelentették a rendőrségen, mely utasítást adott a hulla kifogasára s órákkal később egy uszalyhajó kormányosa tényleg ki is fogta a holttestet. Ekkor aztan megallapították, hogy a leány Molnár Mari, még csak 17 éves és reménytelen szerelem kergette az öngyilkosságba. Az atya: Molnár Ferenc, jómódú gazdalkodó Sándorfalvan. A fiatal leány halálosan beleszeretett a község leggazdagabb legényébe, aki eleinte viszonzója is érzelmeit. Később azonban elpártolt az ábrándos szívű lánytól és más leánynak tette a szepet. Molnár Mari a barátnőt figyelmeztette erre, de kijelentette, hogy nem hiszi amit mondának, amíg személyesen meg nem győződik róla. Most vasárnap aztan alkalma volt meggyőződni: A gazdag legény új kedvesével ment a templomba nagymisére. Molnár Mari meg se látta, nem is köszöntötte. A leány sietve távozott a templomból s kérdőzsködő barátainak visszaszölt, hogy messze megy, tisztelteti általuk a szüleit. Aztan szinte futva sietett tovább a szegedi országyuton. Futott, futott és meg sem állt a Tiszáig, amelynek zugó arja hamarosan elémítottta családott szívének kínos vergődését.

— **Szent István napi népünnepp.** Az iparosifjak szokasos Szent István-napi népünne-
pének gazdag és változatos műsort a napokban osztják ki, miután névre szóló meghívókat erre az ünneplésre név bocsátanak ki. A népünnepe előestéjén, f. hó 19-én ingyen tűzijátékot rendeznek a Kurcán, a hidalán, az ünneplény pedig este szintén lesz tűzijáték. Ezenkívül felelőltják Istvan király szobrát, benutartják a lagsagra vetett volt török szultánt, tartanak céllövészetet, díjbirkózást, versenyfutást, bicikli versenyt. A délelő csardánál külön néptáncmulatság lesz 60 fillér belépődíjjal, míg a kör aznap esti tancvigalmának beépődija 2 korona.

— **A kivándorlás korlátozása.** A kivándorlásról szóló 1909. évi II. törvénycikk 2. §-a a kivándorlás tekintetében az 1908. évi kivándorlási törvényben felsorolt korlátozásokat is allapít meg, amelyek a törvénycikk eltelelépése után, tehát szeptember elsőjétől kezdve azokra is kiterjednek, akik utlevélüket a törvény eltelelépése előtt kapták, de még ki nem vándoroltak. A belügyminiszter ezekre néve atmeneti intézkedésképpen elrendelte, hogy utlevélük kivándorlási céljára e hónap 31-ke után csak az esetben használható föl, ha abban a lakóhelyük szerint illetékes utlevélkiállító hatóság igazolja azt, hogy az utlevél tulajdonosa a kivándorlásban az 1909. évi II. törvénycikk 2. §-a szerint korlátozva nincs. Ez a záradékolás díj és

bélyegilleték mentes. A miniszter intézkedett, hogy e rendelkezéséről az érdekeltek értesülést nyerjenek.

— **Csongrádi apró hírek.** Kuncsák János csongrádi lakos Imre nevű fia a lakasukról löport vitt ki a földekre, ahol azt Bartók Ferenc nevű pajtasával folyguytottak. A löport fölőbbant és közben a Bartók-fiu szemét súlyosan megsértette. Kuncsák János ellen, amiért a löport gyermekeknek hozzáférhető helyen tartotta, az ügyesség gondatlanságáért megindította a vizsgálatot. — Majorcsik János csongrádi lakos a napokban ittas fejjel kocsizott ki a tanyára. Utközben pipára gyujtott és az egy gyufát maga elé dobta, amitől az erős szélben ruája langra kapott. A szerencsétlen olyan súlyos égési sebeket szenvedett, hogy azokba pár nap alatt behalt. — Balog József csanyateleki lakostól a folyó hó 3-án, éjjel négy óvat kötöttek fel. A lököttket Karsai Béni ceglédi és Ráfai Ferencs tapirocsi kei cigányokat Cegléden elfogtak a még szerencsésen náluk talált lovakat visszazadtak a tulajdonosuknak. — Deák (Balog) Pal 26 éves csongrádi lakos, aki csak az imént szabadult ki a katonai börtönből, az idő óta alllandóan lopásból él. A csongrádi rendőrség most közözi ezt a veszedelmes embert, akinek személyleírása: középtermű, vézna testalkat, horpadt, beteges mell. Ruházata barna kabát jellemzi, papucsban jár.

Figyelmeztetés.

Az izraelita egyház egyházi adófizetésre kötelezett tagjait ezennel felhívjuk, hogy esedékes adótartozásukat a mostani fizetési negyedre, vagyis folyó hó 15-ig okvetlenül fizessék be az egyház pénztárába, mert az egyház terhes kötelezettségeinek csak úgy felelhetnek meg, ha a kirótt adók pontosan befolyának és e kötelezettségek pontos betartása érdekében kényszerülve leszünk az adóhátralékok, késedelmes adófizetéssel szemben a végrehajtás teljes szigorát alkalmazni.

Szentés, 1909. augusztus hó.

Az elnökség.

Felelős szerkesztő: BÀNFA LVI LAJOS.

Kiadótulajdonos »Szentés és Vidéke« könyvnyomda

Értesítés.

Értesítjük a nagyérdemű közönséget és a vendégios és italmérő urakat, hogy a **Weisz-udvarban** (Kossuth-útca)

sörraktárt

létesítettünk, ahol állandóan raktáron tartunk friss töltésű palack és hordós-söröket.

Tisztelettel:

Dreher Antal

részv. társ. Kőbányai sörfőzdeinek képviselője. 22

Egy kis szatócs üzlet házzal együtt melyhez szép gyümölcsös és szőlős kert van, kedvező fizetési feltételek mellett eladó. — Iparosnak vagy magános nőknek szép jövedelmet biztosít.

Bővebbet a kiadóba.

Állami Mértékhitelítő Hivatal Szegeden.

Mirdetmény

az 1909. év folyamán megtartandó időszakos hitelesítés helye és időpontja tárgyában.

Fenti állami mértékhitelítő hivatal az 1909. évi 27641. számú kereskedelemügyi miniszteri rendelet értelmében a folyó évben az alább felsorolt központokban fog időszakos hitelesítést végezni. Felhívhatnak az időszakos hitelesítési központokban, valamint az ilyenekül ki nem jelölt községekben lakó telek, hogy közforgalmi mértékeiket és mérőeszközeiket

az aláhúzással megjelölt időszakos hitelesítési központokban a kitűzött időben és a megállapított csoportosítás szerint mutassák be.

Az időszakos hitelesítésben mindazon felek tartoznak részt venni, akik a közforgalomban mértékeket és mérőeszközöket használnak, tekintet nélkül arra, hogy előzetesen jelentkeztek-e vagy sem.

Azon felek, akik az időszakos hitelesítésben való részvételre előzetesen jelentkeztek, mértékeik és mérőeszközök időszakos hitelesítését az 1908. évi 107226. és az 1909. évi 27641. sz. kereskedelemügyi miniszteri rendeletek értelmében az általuk választott központokban eszközöltetik.

Időszakos hitelesítési körút.

Szentés.

(a régi városi mértékhitelítő hivatal)

(a név kezdőbetűje szerint)		L-től M-ig		aug. 27-én d. e. 8 órától, d. u. 2 órától.	
A-tól B-ig	aug. 16-án d. e. 8 órától, d. u. 2 órától.	M		aug. 28-án » » 2 »	
B	» 17-én » » 8 » » » 2 »	N-től P-ig		szept. 2-án » » 8 » » » 2 »	
C	» 18-án » » 8 » » » 2 »	P-től Q-ig		» 3-án » » 8 » » » 2 »	
D	» 19-én » » 8 » » » 2 »	R-től S-ig		» 4-én » » 8 » » » 2 »	
E-től F-ig	» 21-én » » 8 » » » 2 »	S		» 6-án » » 8 » » » 2 »	
G	» 23-án » » 8 » » » 2 »	Sch-től Sz-ig		» 7-én » » 8 » » » 2 »	
H-től K-ig	» 24-én » » 8 » » » 2 »	Sz-től T-ig		» 9-én » » 8 » » » 2 »	
K	» 25-én » » 8 » » » 2 »	U-től V-ig		» 10-én » » 8 » » » 2 »	
K	» 26-án » » 8 » » » 2 »	W-től Z-ig		» 11-én » » 8 » » » 2 »	

FIGYELMEZTETÉS.

A) Az időszakos hitelesítésre kötelezett felek különös kötelezései.

Az 1907. évi V. törvénycikk végrehajtása tárgyában kiadott 1908. évi 107226. sz. kereskedelemügyi miniszteri rendelet az időszakos hitelesítésre kötelezett felekre a következő különös kötelezéseket állapítja meg:

a) Az időszakos hitelesítésre hozott mértékeknek és mérőeszközöknek tisztáknak, portól és rozsdától menteseknek — egyszóval jókarban levőknek — kell lenniök, különben hitelesítési eljárás alá nem bocsáttatnak (45. §)

b) Az időszakos hitelesítés alkalmával tartoznak a felek összes mértékeiket és mérőeszközeiket bemutatni, tekintet nélkül arra, hogy azok mennyi idő óta vannak használatban (46. §.)

c) A 100 kg-ot meghaladó terhelhetőségű hidmérleg tulajdonosai, — amennyiben ily mérlegeknek helyszínen való hitelesítését kívánják, — valamint az állandóan felállított hidmérlegek tulajdonosai tartoznak mérlegük terhelhetősége $\frac{1}{3}$ ad részének megfelelő terhet tarasúly, jól égetett téglá vagy kockák alakjában a mértékhitelítő rendelkezésére bocsátani valamint a szükséges munkaerőről gondoskodni (42. és 43. §§.)

B) Büntető határozatok.

Az 1907. évi V. törvénycikk 32. és 33. §§-ai a mértékügyi kihágásokra vonatkozólag a következő büntetéseket állapítják meg:

32. §. Kihágást követ el és

amennyiben cselekménye súlyosabb beszámítás alá nem esik, 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, visszaesés esetében pedig, ha utolsó büntetésének kiállása óta két év nem telt el, 8 napig terjedhető elzárással és 400 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő az:

a) aki a közforgalomban a törvény I. fejezete értelmében meg nem engedett mértéket vagy mérőeszközt használ;

b) aki oly mértéket vagy mérőeszközt, amely a jelen törvény értelmében hitelesítendő, vagy időszakos hitelesítési kötelezettség alá esett, szabályszerű hitelesítés, illetve az időszakos hitelesítés nélkül forgalomba bocsát, vagy a közforgalomban használ, vagy ilyen mértéket, illetőleg mérőeszközt iparüzletében, raktárában, boltjában, habár használatlanul, de az első hitelesítés bélyegével el nem látva, eladásra készen tart;

c) aki vendéglőben, korcsmában, kávéházban vagy más nyilvános helyiségben bort, sört vagy egyéb szeszes italokat a jelen törvény 28. §-a rendelkezéseinek meg nem felelő palackokban vagy ivóedényekben szolgáltat ki fogyasztásra;

d) aki a 24. §-ban meghatározott kivételes eseteken kívül szabályszerű jelzéssel el nem látott hordóban bort, sört vagy egyéb szeszes italokat forgalomba hoz.

33. §. Kihágást követ el és amennyiben cselekménye súlyosabb beszámítás alá nem esik, 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, vissz-

saesés esetében pedig, ha utolsó büntetésének kiállása óta két év még nem telt le, 4 napig terjedhető elzárással és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő az;

a) aki bár hitelesített, de oly mértéket vagy mérőeszközt használ a közforgalomban, amelyről tudta, vagy köteles gondosság mellett tudnia kellett volna, hogy az a törvényes követelményeknek meg nem felel:

(Ezen büntető intézkedés alkalmazatik azon felekre, akiknek mértékei és mérőeszközei az 1908. évi 107225. sz. kereskedelemügyi min. rendeletben megállapított úgynevezett büntetendő hibahatárokat meghaladó mértékben hibásaknak találtatván a vétkes könnyelműség esetének fenforgása megállapítható.)

b) aki a törvény 16. §-a utolsó bekezdésének rendelkezése ellenére, az általa javított (módosított vagy igazított) mértéken vagy mérőeszközön levő hitelesítési bélyegyet meg nem semmisíti;

c) aki oly hordót, amelyben bor vagy sör forgalomba kerül, olyan javításnak vet vagy vett alá, amely a hordó úrtartalmát a rendeletileg megállapított hibahatárokon felül megváltoztatja és rajta az előző jelzés bélyegét meg nem semmisíti, vagy meg nem semmisített.

Szeged, 1909. év. június havában.

Csermák Béla s. k.
állami mértékhitelítő.